

Triple-A vereniging opgericht 20-10-1992.
Correspondentieadres:
Secretaris Joost Wesselingh
Burmaweg 4 2381 NZ Zoeterwoude

NIEUWSBRIEF

Inhoudsopgave	pag.
Beste Leden	2
Notulen jaarvergadering	2
Bedankt van Mary Weeks	5
Boek: Doel van triple-a analyse	6
Boek: Weeks beschrijft type concept	7
Boekje: Het uier	9
De vereniging op bezoek bij: Familie Katers, Denemarken	11

Voor het 25 jarig bestaan waren Mary en Dave Dransfield overgekomen. Mary heeft verteld over haar vader Bill Weeks en het ontstaan van Triple-a. De jaarvergadering werd gehouden in April omdat ze altijd al eens de tulpenvelden wouden bekijken. De entreekaarten van de Keukenhof, die we cadeau gedaan hebben, hebben ze erg gewaardeerd.

Beste leden,

Het feest van 25 jaar triple-A in Nederland is al weer een poosje geleden. Hoogste tijd voor een nieuwsbrief. 11 april hebben we een gezellige jaarvergadering gehad, velen van u waren erbij. Dit keer wat minder informatie en wat meer nadruk op ontmoeting en feest vieren. Heel terecht denk ik omdat het niet altijd zo vanzelfsprekend geweest is of triple-A wel stand zou houden. De beginjaren, toen Jan Schilder nog de enige analyseur in Europa was, zijn niet gemakkelijk geweest. Er was veel tegenwerking, maar gelukkig heeft het kunnen groeien tot wat het nu is. En dat gaat nog steeds door, er zijn inmiddels al 9 analyseurs aan het werk in Europa. Triple-A leeft als nooit tevoren. Onze analyseurs zijn zeer gedreven en doen professioneel hun werk. Uitgangspunt hierbij is misschien wel een uitspraak van Bill Weeks zelf: "De koeien zijn niet zo goed als ze hadden kunnen zijn." Als je dit tot je door laat dringen, word je vanzelf gedreven en ga je niet tevreden achterover leunen. Analyseurs doen goed werk voor de veehouder, zij helpen ons een volgende generatie te fokken die weer beter is. En daarom denk ik dat we ondanks die 25 jaar triple-A nog maar aan het begin staan. Dat het nog verder zal groeien.

Triple-A heeft functionaliteit voorop staan en met een natuurlijke wil om melk te geven gedurende een lange periode. En uiteindelijk wil iedereen dat, ook de mensen die een andere manier van fokken bedrijven. Alleen lijken deze twee methodes precies aan de andere kant te beginnen. Waar gangbaar eerst naar de genen kijkt, begint triple-A juist met de bouw van de koe, het fundament. Eerst een dier met balans en kwaliteiten en dan komt de productie vanzelf. Als je alleen naar de genen kijkt, krijg je geen variatie in kwaliteiten, dan is het allemaal hetzelfde. Maar de trein dendert door, door niemand te stoppen. Logisch, er zit al zoveel geld in, dit project moet en zal slagen. Het deed me denken aan wat Lars van der Meulen in het Melkvee Magazine van mei dit jaar vertelde over de transgene maïs in

Noord-Amerika. Deze maïs bevatte minder suiker dan standaard maïs, waardoor ze gevoeliger werden voor ziektes en daarom opnieuw verder genetisch veranderd zijn. Gevolg daarvan is weer dat de maïs nu slecht verteerbaar is en dat de loonwerkers hun banden stuk rijden op de harde stoppels. Maar ook dit project moet en zal slagen. Er zijn nu extra sterke trekkerbanden ontwikkeld die beter bestand zijn tegen de harde stoppels!

En wat is de oplossing voor de koe? Waarom vraagt men zich niet af of dit wel een verstandige weg is? Terugdraaien zou het beste zijn. Maar geld en grote ego's staan dat in de weg. En in gesprek gaan lukt ook bijna niet als je niet op dezelfde golflengte zit. Het is belangrijk dat je dezelfde taal spreekt. Dat hebben we kunnen horen in het verhaal van Mary Dransfield-Weeks op de jaarvergadering. Dit is ook terug te lezen op onze website bij 'artikelen'. Zij had een mooi voorbeeld dat je elkaar goed kan begrijpen als je dezelfde taal spreekt. Twee veehouders, de ene in een klein dorp in Pennsylvania en de andere in Nederland. Ze kijken allebei in hun stikstofcontainer op zoek naar een goede 561-stier. Elke triple-A boer snapt exact waar de andere veehouder naar op zoek is. De Amerikaanse veehouder kan zelfs de Nederlandse boer beter begrijpen, dan zijn buurman die geen triple-A gebruikt. Spraken we maar allemaal diezelfde taal.

De voorzitter, Johan van Houwelingen.

Notulen jaarvergadering

Notulen jaarvergadering Triple-A-vereniging 2014, gehouden op 11 april te Wezep in restaurant 't Trefpunt.

Welkom

Johan van Houwelingen opent de jaarvergadering rond de klok van 20.10 uur en heet iedereen van harte welkom. Er zijn meer mensen gekomen dan vooraf opgegeven, maar dat heeft niet tot problemen geleid. Een speciaal welkom (in de Engelse taal) is er voor Mary en Dave Dransfield. Mary is de dochter van Bill Weeks en is met haar man Dave naar Nederland gekomen om een presentatie

te geven over haar vader tijdens deze speciale jaarvergadering. Daarbij staan we stil bij het feit dat Phil Hasheider 25 jaar geleden naar Nederland afreisde om hier voor het eerst koeien te gaan analyseren.

De voorzitter stelt dat Triple-A al 25 jaar alle stormen doorstaat, alle aanvallen van partijen die het analysesysteem als een bedreiging zien voor hun handel en wandel. Dat Triple-A nog bestaat is allereerst de verdienste van de veehouders die hun dieren laten analyseren. Veehouders die tegen alle 'goed bedoelde' adviezen hun eigen plan trokken en deden wat zij het beste achtten voor hun eigen bedrijf. Maar ook zeer zeker is veel dank verschuldigd aan Jan Schilder en de personen die dicht om hem heen staan. Er zijn momenten geweest dat de Triple-A-analyse in Nederland aan een zijden draadje hing en dat het niet gemakkelijk werken was voor Jan. Toch is het uiteindelijk gelukt om Triple-A voor Nederland te behouden en dat vieren we nu. Wij veehouders mogen ons gelukkig prijzen dat Jan, Maurice, Marcel en Jurjen ons helpen betere koeien te fokken.

Ook leuk zijn de actieve leden binnen onze vereniging. Zo belde Leen Groeneveld uit Tolbert naar aanleiding van de aankondiging van deze jaarvergadering dat hij op zoek was gegaan naar zijn eerste analyseformulier. Toen hij zag dat dat op 11 april 1989 was, vroeg hij zich af of hij de eerste was waar geanalyseerd werd. Dat was echter niet meer te achterhalen. Maar het is wel bijzonder dat het vandaag, op de datum van de jaarvergadering, op de dag af 25 jaar geleden is dat bij Leen zijn koeien zijn geanalyseerd.

Voor vanavond hebben we geprobeerd een programma samen stellen waarin we meer te weten komen over Bill Weeks zelf. Dit doen we door middel van een film met daarin Bill in de hoofdrol en via zijn dochter Mary die hier nu bij ons aanwezig is. Mary en Dave zijn nu de eigenaren van de handelsmerken Weeks en aAa. Maar er is ook gelegenheid om elkaar te ontmoeten en een feestje te bouwen.

Na een moeizame start is er vooral de laatste jaren iets ontstaan, wat misschien nog maar het begin is. Waar zal het eindigen met Triple-A? Als de genomics zeepbel ontploft, is er met Triple-A in ieder geval een systeem waar we met z'n allen op terug kunnen vallen. Een goede feestelijke jaarvergadering toegewenst.

Mededelingen

Bij de eerste mededeling wordt letterlijk stil gestaan bij het recentelijk overlijden van ons oud-bestuurslid Arjan Heidmeijer. Tijdens zijn inseminatieronde op zondag 16 februari heeft hij een fatale hartstilstand gekregen. Arjan heeft van 2000 tot 2010 in het bestuur gezeten. Niet voor iedereen bekend, want Arjan was niet een persoon die veel op de voorgrond trad. Vreugde en verdriet ligt zo dicht bij elkaar. De familie wordt vanaf deze plaats veel sterkte gewenst. Arjan werd slechts 39 jaar.

De volgende mededeling betreft het eerste resultaat van het NVO-lidmaatschap. Na een stevige maar goede discussie en stemming is de Triple-A-vereniging lid geworden van de Nederlandse Veeverbeteringsorganisatie. Er is door onze vereniging aan de NVO gevraagd meer te gaan doen met de aanhoudingspercentages van stieren. Een werkgroep is vervolgens gevormd met Kees van Velzen, de NVO en Triple-A-bestuurders. Met als resultaat het eerder dit jaar geïntroduceerde 'aanhoudingscijfer'. In het Melkvee Magazine van maart is een uitgebreid verslag gepubliceerd. Ook op Melkvee.nl is er over te lezen. Het is jammer dat CRV en Alta weigeren mee te werken. Maar er wordt vanuit gegaan dat zij in de loop der tijd hier op terug moeten komen. Als wij boeren het een goed kenmerk vinden en er naar blijven vragen, dan komen ze vanzelf over de brug. Net als destijds met de Triple-A-analyse.

Notulen jaarvergadering 2013

Er zijn geen vragen naar aanleiding van de notulen van vorig jaar en deze worden dan ook goedgekeurd. De notulisten worden bedankt.

Financieel verslag

Penningmeester Eelco Zandvliet presenteert het financieel verslag dat u tevens in deze nieuwsbrief kunt vinden. Er zijn niet veel bijzonderheden. Er zijn geen vragen. De voorzitter bedankt ook Afke, de echtgenote van Eelco, voor haar digitale ondersteuning. De kascontrole is uitgevoerd door oud-penningmeester Jan Zwolle en Jan stelt de vergadering voor decharge te verlenen.

Financieel overzicht 1 november 2012 t/m 1 november 2013			
Ontvangsten		Uitgaven	
Saldo rekening 1-11-2012	7342,78	Kosten jaarvergadering	2790,39
		Vergaderk. en nieuwsbrieven	2647,39
totaal contributie	5595,00	Contributie NVO	225,00
		Overige kosten	169,94
		Nieuw saldo 1-11-2013	7105,06
Totaal	12937,78	Totaal	12937,78

Bestuursverkiezing

Aftredend en herkiesbaar zijn Sietske de Groot en Johan van Houwelingen. Er zijn geen tegenkandidaten en beiden worden herkozen. De voorzitter bedankt Sietske voor haar gastvrijheid op momenten dat het bestuur bij haar vergadert en bedankt iedereen voor het vertrouwen.

Rondvraag

Geen vragen want iedereen wil feesten.

Film

De film die wordt getoond is een 15 minuten durende samenvatting van een langere filmopname gemaakt door Jan Schilder begin jaren negentig. Locatie is het kantoortje van Bill Weeks. Hier op zijn Skyway-boerderij deelt hij op zijn unieke wijze allerlei anekdotes en ervaringen met zijn plusminus 15 toehoorders. De film zal niet op het internet worden gezet, maar in de toekomst nog wel eens getoond worden.

Voordracht Mary Weeks

Mary spreekt over haar vader. Op de website van de vereniging kunt u het volledige verhaal lezen in het

Nederlands. Na het indrukwekkende verhaal van Mary zijn er geen vragen. Bestuurslid Jeroen van Maanen bedankt haar namens de vereniging en overhandigd Mary tickets voor de Keukenhof.

Jan Schilder 25 jaar analyseur

Analyseur Maurice Kaul neemt het woord namens alle analyseurs en vraagt Jan en Coby Schilder naar voren te komen. We vierden dit jaar namelijk niet alleen 25 jaar aAa in Nederland, maar tegelijkertijd het feit dat Jan Schilder 25 jaar analyseur is. Maurice stelt dat hij geen groot spreker is en het liefst tussen de koeien loopt, de grootste hobby trouwens van alle analyseurs.

Maurice constateert dat Jan en Coby het in de beginjaren niet makkelijk hebben gehad en dat dat mede de reden is dat de vereniging is opgericht. Door de vele jaren levenservaring wordt dat door de familie Schilder nu goed gerelativeerd. Maurice betwijfelt echter of andere personen dan Jan en Coby in dezelfde situatie net zo'n doorzettingsvermogen hadden getoond en stelt dan ook dat zij de juiste personen op het juiste moment waren, voor de introductie van Triple-A in Nederland en Europa.

Hiermee plaveiden zij tevens de weg voor vele collega's die volgden. De veeverbetering in Nederland had er anders uitgezien als zij destijds niet hadden doorgezet. Daarom namens alle koeien die beter zijn gaan functioneren en hun eigenaren: bedankt, danke, thanks, merci, tjiki, taki en gracia voor alles wat jullie in 25 jaar hebben gedaan. Een reischeque wordt namens de analyseurs overhandigd.

Namens de vereniging en de veehouders neemt de voorzitter ook het woord en feliciteert Jan met het 25 jaar analyseren in Nederland. Hij bedankt hem voor zijn inzet, waarbij niet alleen de koeien worden geholpen, maar ook het hele bedrijf. En niet alleen dat: ook voor de mens achter het bedrijf heeft Jan oog. Zijn open manier van communiceren en bereidheid om de medemens te helpen wordt door iedereen gewaardeerd. De wens wordt uitgesproken dat we nog lang van Jans kwaliteiten mogen

genieten. Ook Jan en Coby ontvangen tickets voor de Keukenhof.

Jan Schilder zegt in eerste instantie dat ie uitgepraat is, maar dan volgt toch nog een dankwoord. Alle aanwezigen worden bedankt voor hun komst. Analyseren begon 25 jaar geleden voor hem als hobby en dat het zou uitgroeien in Nederland tot wat het nu is, had hij niet voor mogelijk gehouden. Bill en Dorus Weeks, Meint Posthumus en Ab de Groot zijn personen die niet meer bij ons zijn, maar deze avond met ons mee beleven. Je voelt hun energie. Zij hebben veel betekent voor de beginjaren van Triple-A in Nederland. Vooral Ab herkende de moeilijke situatie van Jan in Nederland en vroeg hoe hij kon helpen. Na een telefoonronde werd een groep boeren gemobiliseerd en dat was het begin van de Triple-A-vereniging.

Ook de burens Piet en Joke Beers worden bedankt voor de vele malen dat zij een luisterend oor hadden, toen hij pas begon met analyseren. Jan benadrukt dat als je namen gaat noemen, je snel iemand tekortdoet, maar toch wil hij enkele eruit lichten. Wim de Boer van Vee.com was een van de eersten in de spermabusiness die zag dat Triple-A antwoorden gaf op de vragen die hij had bij het fokken van koeien. Ook KI Kampen en KI Samen lieten al snel stieren analyseren. Verder wordt Anne Hiemstra bedankt voor de energie die hij steekt in de artikelen die hij schrijft over Triple-A in Melkvee Magazine. Willem van Laarhoven voor de boekjes over Triple-A in verschillende talen. En tot slot het thuisfront (Coby en de kinderen) en de boeren die hun dieren laten analyseren.

Jan besluit zijn betoog met woorden van Bill Weeks die met regelmaat in zijn gedachten opkomen: "Koeien zijn niet zo goed als ze konden zijn." Het is eigenlijk de essentie van de veeverbetering, hoe goed een koe ook is. Als men hierover blijft nadenken dan worden er in de toekomst in ieder geval minder dieren geboren die door hun bouw worden belemmerd in hun functioneren.

En verder

Na het officiële gedeelte van de vergadering is er tijd voor het buffet, cabaret van Boerenblond en een afsluitende borrel tot in de late uurtjes.

De cabaret groep Boerenblond hier in actie

Bedankt van Mary Weeks Dransfield

Ik wil jullie bedanken voor de uitnodiging om tijdens de jaarvergadering te spreken en de viering van 25 jaar Weeks ® Analyse in Nederland.

Het was een grote eer en een echte kick om zoveel melkveehouders te ontmoeten die Weeks ® in Nederland gebruiken. Mijn vader, Bill Weeks, zou heel blij zijn te zien dat zijn droom een dergelijk groot effect op zo veel fokkers over de hele wereld heeft gehad!

Ook wil ik jullie bedanken voor de kaartjes voor een bezoek aan de Keukenhof. Ik heb nog nooit zoveel bloemen bij elkaar gezien in mijn hele leven! Het was ook geweldig te bedenken dat de verscheidenheid van de bloemen die we zagen op de Keukenhof het resultaat is van zorgvuldig kweken, net zoals wij vee fokken. De principes zijn hetzelfde. Jan liet ons zelfs zien dat je tulpen kunt analyseren in rondere en scherpere vormen, hetzelfde als stieren en koeien!

Jullie land is zo mooi en zo zijn de mensen ook. Nogmaals bedankt voor ons bezoek aan Nederland, een geweldige ervaring!

Met vriendelijke groet,

Mary en Dave Dransfield

Creating Balance between Form and Function blz 122:

Doel van Triple-A analyse

In elke nieuwsbrief vertalen we een stukje uit het boek Creating Balance Between Form and Function van Phil Hasheider.

In theorie alleen al is de Triple-A analysemethode een belangrijke studie naar hoe je de invloed van de fysieke vorm van dieren van de ene generatie naar de volgende generatie kunt veranderen; wederkerige vermenging van kwaliteiten tussen elke ouder – in het bezit bij de ene en ontbrekend bij de andere – resulterend in nakomelingen met een hardere, duurzamere en meer uitgebalanceerde structuur. Maar vanuit een praktisch standpunt is een idee zo goed als de toepassing ervan in de echte wereld. Hoe goed zou Weeks' idee zijn als het niet toegepast zou kunnen worden in de dagelijkse praktijk?

Vanaf het begin was het doel van de analyse om meer winstgevend, probleemloos vee te creëren door middel van een fokkerijprogramma dat de fysieke bijdrage van de vader met de behoeften van de moeder in balans bracht.

“Het bezitten van beter vee zou de financiële situatie van boeregezinnen gemakkelijker maken en Weeks geloofde dat zijn analyseprogramma kon helpen dat te bereiken. Dat was zeer belangrijk voor hem,” herinnert Jim Sarbacker zich.

De interesse om collega-fokkers te helpen met het verbeteren van hun financiële positie alsook hun veestapel, zou een interessante psychologische studie zijn. Weeks zou deze theorieën voor zichzelf kunnen houden en zijn eigen succesvolle veestapel kunnen fokken en anderen zich af laten vragen hoe hij dat deed. Maar dat deed hij niet. Hij deelde het met anderen en ontwikkelde er een bedrijf mee.

Weeks vond dat het meest fundamentele doel. Een veefokprogramma moest niets meer zijn dan de constructie van het skelet van een koe zodanig beïnvloeden, dat ze op een comfortabele manier de interne organen kan bergen en goed kan functioneren naar haar productiecapaciteit. Om vervolgens nog steeds duurzaam te zijn en om wisselende omgevingsfactoren te kunnen weerstaan.

Hij stelde dat het skelet direct verbonden is met het spier- en zenuwstelsel door de vorm en de functie. En dat de symmetrie en het evenwicht een grote invloed hebben op een lang productief leven.

Met de moderne telefoons maken de analyseurs wel eens een foto van een beste koe. De redactie vindt het leuk u daar ook mee te laten kennismaken. In deze nieuwsbrief enkele koeien gefotografeerd in Denemarken. Deze koe is een Trademark-dochter bij Aldert van der Spek in Denemarken, die opvalt door haar enorme Smooth, Open, Strong en Dairy kwaliteiten.

Terwijl Weeks alle mogelijke stamboekgegevens gebruikte in zijn Skyway-veestapel en dit ook ondersteunde, vond hij dat deze slechts een aanvulling op de winstgevendheid van een dier waren. De afstamming, bloedlijn, productiegegevens, indexberekeningen en -voorspellingen en zelfs het ras op zichzelf, waren secundaire overwegingen. Hij begreep dat deze extra metingen en overwegingen nuttige informatie zijn voor de veehouder om de waarde van het dier waar te nemen, maar ze hadden niets te maken met het creëren van een

dier dat structureel goed in elkaar zit. Door het wegstrepen van deze zaken maakte hij de invloed van vorm en functie op het dier tot zijn meest elementaire essentie en doel.

Weeks vond dat ondanks de waarde van de stamboekgegevens – vaak zijn die gebaseerd op promotie en marketing – dat een hoge graad van lichamelijke balans winstgevender is voor eigenaren. Dat was zijn uitgangspunt in 1950 en is nog steeds de visie die Triple-A vandaag de dag volgt.

Weeks begreep, waarschijnlijk beter dan de meesten en vooral in de beginjaren, dat er verschillende manieren zijn om de winstgevendheid van een koe te meten. Niet exclusief door geproduceerde kilo's melk. Hij wist ook dat koeien die meerdere lactaties maken ook andere overerfbare kwaliteiten hebben, zoals makkelijk afkalven (dat voorkomt verwondingen). Meer lactaties resulteren in meer nakomelingen ter vervanging en minder gezondheidsproblemen of verwondingen en dus lagere dierenartskosten.

“Wanneer een bovengemiddeld aantal koppelgenoten zo kan presteren, ontstaat er een overschot aan jongvee, waarmee de veestapel kan worden uitgebreid of wat kan worden verkocht aan andere veehouders.”

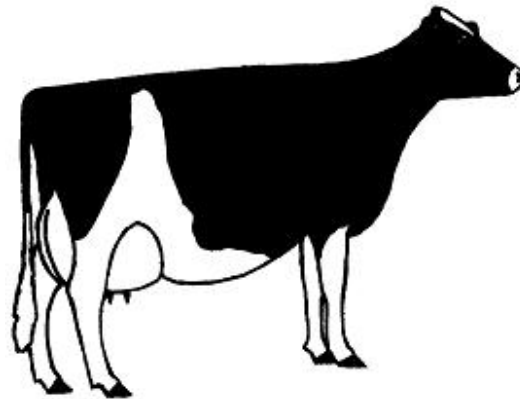
“Mijn vader snapte dat er ‘freaks of nature’ waren”, weet Tom Weeks zich te herinneren. “Je hebt altijd dieren die de extremen aantikken van de Bell-curve (klokvorm of normale verdeling). Maar hij geloofde dat de meeste vooruitgang wordt geboekt, wanneer je het ondereind weet te minimaliseren of te elimineren, door de afstand tussen de top en het ondereind van een veestapel kleiner te maken. Op een statistische manier bekeken, maakt het de Bell-curve smaller en drukt het de prestatie van de gehele veestapel gemiddeld omhoog. Dit is één van de redenen waarom hoge productiebedrijven die steeds hoog in de lijsten voorkomen geen hoge lactatiewaarden weten te realiseren. Ze zijn allemaal op ongeveer dezelfde hoogte met een klein beetje variatie.

De vraag die veehouders geregeld aan Weeks stelden was hoe ze dat voor elkaar kregen. En hij droeg steevast de analyse als antwoord aan.

Creating Balance between Form and Function blz 134:

Weeks beschrijft type concept

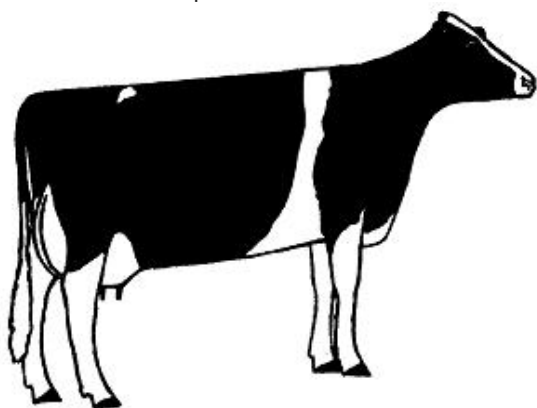
Mary Weeks heeft onlangs de koetjes op de uitlegpagina die Bill in 1962 tekende, opnieuw getekend, omdat ze van mening was dat deze te veel vervaagd waren door het kopiëren. Hierbij de nieuwe tekeningen en de beschrijving die hoort bij dit type, verdeeld over het artikel wat de gedachtegang achter deze tekeningen beschrijft.

#1 Dairy
vrouwelijk, wil om melk te geven,
snel melk laten schieten, veel melk naar
omvang

Weeks schreef niet vaak zijn gedachten op papier voor openbaar gebruik, tenzij het een belangrijke ondersteuning was voor zijn analyseprogramma. In 1962 schreef hij echter verschillende verklaringen die de verschillende typen duidelijk maakten en die als fundament van zijn programma dienden. Type is één van de meest algemene termen die verschillende betekenissen kan hebben voor verschillende mensen. Weeks definieerde type als het hebben van een fundamentele toepassing op prestaties; vorm beïnvloedt functie. Vanaf het begin van zijn analyseprogramma geloofde hij dat vorm en functie niet los van elkaar stonden en besproken konden worden, maar innig met elkaar verstrengeld waren in het presteren van elk individueel dier.

Een begrip van wat de analyse is en kan doen, is noodzakelijkerwijs gebaseerd op het vermogen van een persoon om de concepten van type te begrijpen zoals uitgelegd door Weeks. Het is de basis voor het begrijpen van de ontwikkeling van Weeks' programma. Weeks verklaard: "Type in melkvee is de fysieke bouw van het dier." Een goed type is het bezitten van kwaliteiten die het mogelijk maken om veel te produceren, lang en gezond te leven en er goed uit te zien. Slecht type is het bezitten van te veel eenzijdige kwaliteiten die gepaard gaan met het niet kunnen waarmaken van bovenstaande prestaties.

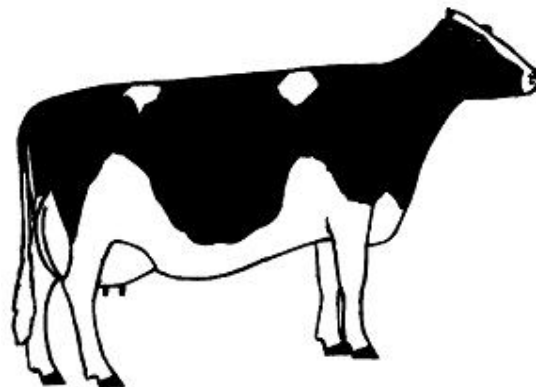
#2 Tall

snellere groei, een hoog aangehechte uier die makkelijk te melken is, meer show en verkoopwaarde

Kennis van type heeft waarde op twee verschillende manieren. Ten eerste als hulp voor de selectie van koeien en jongvee die produceren en presteren zoals verwacht. De andere is inteelt. Door het selecteren van stieren met een gelijke extreme bouw als de veestapel, zullen bepaalde kenmerken verslechteren en prestaties van de nakomelingen achteruit gaan.

Onvoldoende studie van type, menselijke fouten en slordigheid hebben type voor melkkoeien als een gebied van verwarring en geschil gemaakt. Grote, zware, vette koeien met stijl hebben top showing onderscheidingen en hoge exterieurbeoordelingen gekregen terwijl de kwaliteiten voor melkproductie, uier en gezondheid niet aanwezig waren. Bijna alle hoog producerende koeien met niet de mooiste afwerking, worden laag gewaardeerd in de huidige (1962) typebeschrijvingen, ook al laten deze

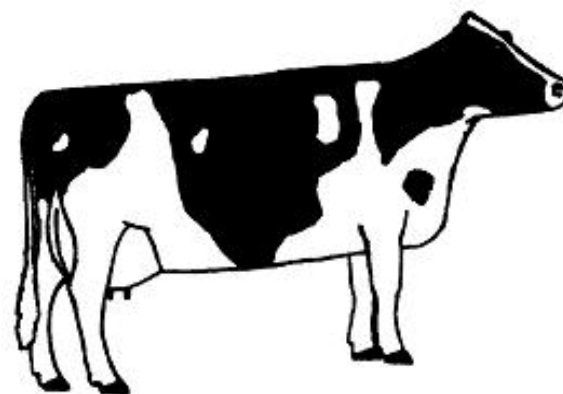
koeien alle kwaliteiten zien die nodig zijn om op hoog niveau te presteren, met uitzondering van hun uiterlijke vertoning.

#3 Open

ruimte voor het uier, zorgt voor probleemloos afkalven, lang vruchtbaar leven

"Alle conclusies dat type en productie niet gerelateerd aan elkaar zijn, komen uit keuringsfouten en zouden jonge veehouders niet af moeten leiden om een veestapel op te bouwen. De Animal Analysis Associates handleiding is ontstaan om de waarde van de verschillende typen in kaart te brengen en te gebruiken voor de paring. Deze handleiding heeft de afgelopen twaalf jaar, door middel van accurate analyse, het verschil in typen van koeien in kaart gebracht."

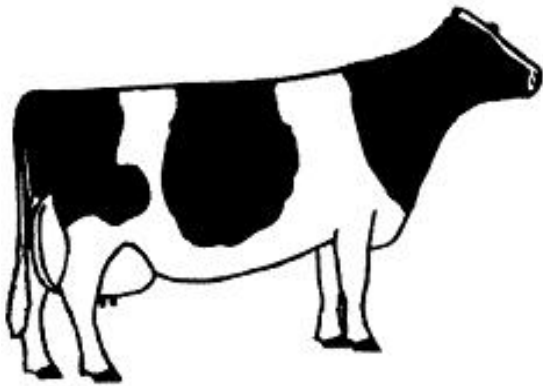

#4 Strong

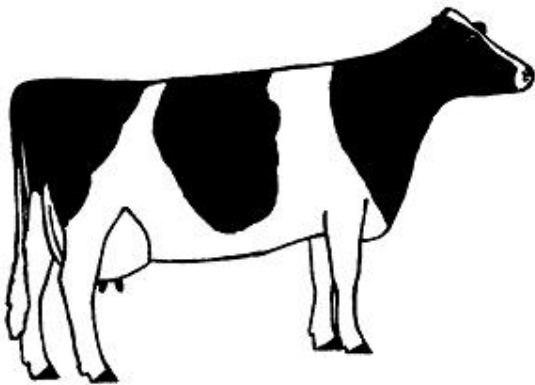
meer volwassen ontwikkeling, gezonde uier, benen, klauwen en longen

Weeks vond het niet zozeer belangrijk om goede dieren te fokken, maar hij vond het vooral belangrijk om minder slechte dieren te fokken. Om op die manier meer aan boventallige dieren over te houden, door ze voor het leven

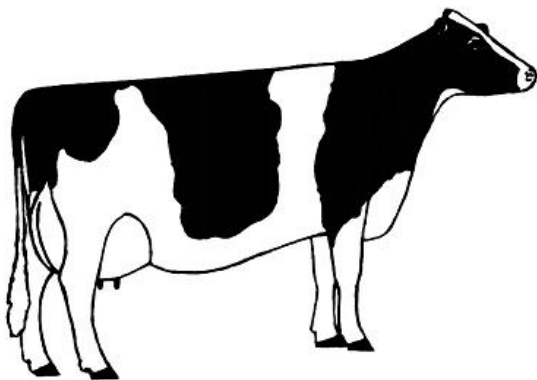
te verkopen. Slechte dieren hoeft ook een ander niet, die kunnen alleen voor de slacht weg.

#5 Smooth
meer eetlust, minder speen- en beenbeschadigingen, minder metabolische problemen

#6 Style
minder klauwverzorging, degelijke botten, attent karakter

De koe die alle 6 kwaliteiten vertegenwoordigt. Zij is melktypisch, hoog, open, sterk, breed en heeft stijl.

De Koe
Lichaamsbouw en inwendige organen

Bestuurslid Joost Wesselingh is aan het verhuizen geweest en kwam een boekje

tegen dat zijn opa destijds op de landbouwschool gebruikte. Het boekje komt uit 1919 en staat vol met beschrijvingen van de lichaamsbouw. Het boekje stamt uit de tijd voordat we de koeien veel te rond gingen fokken. Voor de vierde keer een stukje uit het boekje.

Het Uier

Het uier moet groot zijn. Een groot uier kan een grote melkklier bevatten en deze alleen kan veel melk geven. Een kleine uier die dan dikwijls nog bedekt is met een dikke met grove haren bezette huid, een zogenaamd wilduier, kan nooit veel melk produceren. Nu is niet elk groot uier een goed uier. Waar de ruimte van een groot uier voor een belangrijk deel wordt ingenomen door bindweefsel en vet, kan de melkklier klein zijn en dus het uier weinig melk leveren. Zo'n uier heet een vet- of vleesuier. Dat een groot uier gewenst is weet ieder, zodat de handelaren de slechte gewoonte hebben om de koeien, die zij op de markt brengen, 's morgens en ook wel 's avonds van te voren niet uit te melken om het uier te doen uitzetten.

Een vleesuier is vaster op het aanvoelen dan een goed, groot melkuier. Om erachter te komen of we te doen hebben met een goed uier is door het uier uit te melken. Een goed melkuier wordt dan slap, klein en veerkrachtig, terwijl de huid zich boven de spenen in plooiën legt. Een vlees of vet uier blijft groot en hard. Door verslapping van de ophangband van het uier kan dit orgaan sterk ontwikkeld lijken zonder echt een melkuier te zijn.

Het uier moet vierkant zijn, dat wil zeggen alle uierkwartieren moeten zoveel mogelijk gelijkmatig ontwikkeld wezen en elke speen moet ongeveer even veel melk geven. Gewoonlijk zijn de voorkwartieren iets groter dan de achterste, maar ook het omgekeerde komt voor. Zijn de voorkwartieren veel groter dan de achterste dan spreekt men van een buikuier, is het omgekeerde het geval dan van een schenkeluier. Herhaaldelijk ziet men uiers waar één of meerdere kwartieren veel kleiner zijn dan de andere. Deze kwartieren geven dan geen melk, de koe staat er droog

mee. Verharde kwartieren of knobbels in de melkklier blijven na sommige uierziekten dikwijls bestaan. Ook zijn er wel verschijnselen van uiertuberculose. Door slecht melken wordt de uier wel scheef. De klier moet gelijkmatig korrelig aanvoelen. De huid op het uier is niet dik en sterk behaard, zoals wij dat op het wilduier leerden kennen, maar fijn, zacht, weinig behaard, schilferig geelachtig van kleur en vettig op het aanvoelen. Deze eigenschappen wijzen evenals de plooien in de huid aan de achterzijde van het uier op een fijn gebouwd orgaan.

Wij moeten bij de beoordeling op de spenen letten. Alle tepels moeten open zijn en dus melk geven. Men noemt dan de uier "kant". Geeft een koe met één of meer spenen geen melk, dan is de uier "onkant", spreekt men van "driespeen" respectievelijk tweespeen. Ook moet de koe gemakkelijk gemolken kunnen worden. Moet men te hard aan de spenen drukken of trekken om de melk eruit te krijgen, dan zullen lichte ontvellingen of kloven aan de spenen ontstaan, wat de koeien bij het melken lastig maakt. Behalve de vier spenen, die tot uitlozing van de melk dienen, treft men achter de achterspenen nog wel twee bijtepel aan, die echter gesloten zijn. Deze bijspenen beschouwt men wel als een teken van melkrijkheid. Zij moeten dan echter niet te groot zijn en geen tepelkanaal bevatten.

De spenen moeten op een behoorlijke afstand van elkaar staan. De twee voorspenen staan in de regel iets verder van elkaar dan de twee achterspenen. De tepels moeten kegelvormig, fijn en van voldoende grootte zijn. Te kleine spenen zijn zeer lastig te melken. Lange en grove spenen, zogenaamde vleesspenen zijn niet gemakkelijk te melken, terwijl zeer grote spenen wel een bewijs zijn van hardmelkerigheid. Bij zeer melkrijke dieren is de basis van de spenen soms sterk uiteengezet, bij oude koeien treft men wel eens grote, lange spenen aan die aanvoelen alsof zij met lucht gevuld zijn. Fistels, kloven, wratten, verwondingen, blaren of verstoppingen van het tepelkanaal mogen niet voorkomen.

Een Jerudo-dochter bij Mogens Kjaer in Ribe, Denemarken.

Bij het beoordelen van het uier let men behalve op de nu genoemde kenmerken op een aantal andere kenmerken en wel op de melkaderen en de melkspiegel. De melkaderen lopen soms zo dik als een vinger aan de oppervlakte van het uier en naar voren langs de buikwand tot zij aan beide zijden kort bij het schubkraakbeen van het borstbeen gekomen, naar binnen dringen. Deze melkaderen voeren het aderlijke bloed uit het uier weer in de richting van het hart. Wij zagen reeds dat de slagaderen het voedsel houdende bloed voeren. Zulke grote, diepliggende slagaderen gaan ook naar het uier, waar zij zich in een net van haarvaten vertakken. Hierin geeft het slagaderlijke bloed het voedsel af, wordt aderlijk en komt dan in de melkaderen. Zijn de melkaderen dik en duidelijk zichtbaar, dan wijst dit op een grote bloedstroom door het uier, die veel voedsel naar de melkklier brengt, waaruit veel melk kan worden gevormd. Dikke melkaderen wijzen op melkrijkheid, als tenminste het uier een goed melk- en geen vlees- of vetuier is.

De eerste maanden na het kalven zijn de melkaderen het duidelijkst zichtbaar, later zijn zij dikwijls, ook bij goede melkkoeien, niet te zien. Wil men nu nog weten of de melkaderen wel dik zijn, dan kan men dit alleen nagaan aan de opening in de buikwand, waardoor de melkaderen naar binnen dringen. Deze openingen noemt men ook wel de onderste melknapjes. Men voelt ze door de huid en kan door een indringende

vinger de breedte bepalen. Wijde melknapjes wijzen op dikke melkaderen.

Het tweede "melkteken" is de melkspiegel. Deze is gelegen boven het achteruier. Op de vlakte tussen het uier, de aarsopening en de billen. De huid van het uier loopt hier meer of minder naar boven en vormt doordat de fijne haartjes van beneden naar boven staan, een duidelijke grens met de gewone huid, waar de haren van boven naar beneden hangen. De oplopende uierhuid heet de melkspiegel en is bij de meeste koeien duidelijk begrensd waar te nemen. Een Franse veehandelaar, Guenon, heeft het voor het eerst uiteengezet, hoe men zijns inziens de waarde van een koe als melkgeefster aan de melkspiegel kan bepalen. Hoe groter en regelmatiger de melkspiegel en hoe hoger deze oploopt, des te meer melk. Haarwervels en schildjes beschouwde hij als gunstige tekens. Kleine, smalle melkspiegels wezen op weinig melk. Heden ten dage wenst men bij een koe gaarne een flinke, evenwijdig uitspreidende melkspiegel, niet tegenstaande de ondervinding en reeksen van proeven die aangetoond hebben dat men aan dit melkteken niet zo heel veel waarde mag toekennen.

Een bijna 2^e kalfs VJ Huls dochter x Q Zik bij Ardjan Aarnink in Holsted, Denemarken

Een DJ Lirsk uit een DJ Malibu eveneens bij Aarnink.

De vereniging op bezoek bij de familie Katers in Denemarken.

Deze zomer ben ik op bezoek geweest bij onze vrienden Irma en Edwin Veerbeek in Gjerlev, Denemarken. Daar in de buurt in het dorpje Laesten, ten noordwesten van Randers, zijn we op excursie geweest bij Hannele en André Katers en hun drie kinderen.

André is geboren in Nijeveen, als zoon van een rector van een scholengemeenschap. Na zijn studie aan de HAS, die hij in 1995 afrondde, wilde hij graag boer worden. Dit was voor hem in Denemarken mogelijk, omdat je daar met een niet zo'n groot eigen vermogen toch aan de slag kon. Zijn vrouw Hannele is geboren in Estland.

Ze kochten een bedrijf met 50 koeien op een grupstal. In twee fases is het bedrijf in 19 jaar uitgegroeid naar de huidige omvang. De eerste ligboxenstal die gebouwd is voor 150 koeien, doet nu dienst als jongveestal voor het oudere jongvee. De nieuwe 0+6+0 ligboxenstal is gebouwd in 2009 en daarin kunnen 300 koeien gehuisvest worden. Er wordt hier met 4 melkrobots gemolken, die het afgelopen quotumjaar 3,2 miljoen liter molken. De stal heeft al wel vol gezeten, maar door de productiestijging en het feit dat er beter niet meer dan 55 koeien

per robot gemolken kunnen worden, zijn er nu 230 koeien aan de melk. Dat is alweer te veel realiseert André zich, maar in Denemarken gaat de slachterij in de vakantie gewoon een paar weken dicht.

De gemiddelde dagproductie lag tijdens ons bezoek op 42,5 liter, bij 2,9 melkingen per dag. Dit bij een buitentemperatuur van bijna 30 graden, ook in Denemarken was het warm deze zomer. André liet in de computer het verloop van de productie zien, de koeien waren de laatste week gezakt, maar in een jaar tijd zijn ze gestegen van 37 naar 45 liter! Het rollend jaargemiddelde stijgt dan ook elke melkcontrole en ligt nu op 12.757 kg melk met 3,81 % vet en 3,50 % eiwit.

Hannele en André zijn super managers, op dit bedrijf wordt niets aan het toeval overgelaten. Er zit een vast systeem in hun werkzaamheden, zo worden elke maandag koeien drooggezet en bekap. En elke donderdag selecteert de robot de koeien uit die tussen de 70 en 77 dagen gekalfd hebben, die door André dan bekap worden.

Maar wie nu denkt dat hier dag en nacht gewerkt wordt, heeft het mis. Ze vinden het belangrijk om normale werkweken te hebben – dit lukt niet altijd – en proberen tijd te maken voor het gezin, ontspanning en sporten. Fietsen en hardlopen doet André graag. Ze hebben een prachtige tuin, waar wij ook genoten hebben van de koffie en koek. Op dit bedrijf gaat echt niet alles vanzelf, maar het kenmerk van een goede manager is dat je wat doet met het probleem dat je constateert. En als je het zelf niet op kunt lossen, moet je externe hulp inroepen, zonder blindelings hun adviezen op te volgen, maar zelf na blijven denken.

Zo hebben ze behoorlijk last gehad van salmonella, het advies van de dierenarts was de drinkautomaten – waar ze zo blij mee waren – eruit te halen. Dit advies is opgevolgd en met succes, ze zijn nu weer van de salmonella af. De opfok gaat nu als volgt: het kalf krijgt één keer 4 liter biest, getest met een refraktometer. Als de uitslag niet goed is, wordt de biest weggegooid en krijgt

het kalf biest van de biestbank. Daarna krijgen ze gepasteuriseerde koemelk. De eerste 3 weken in een éénlingbox, daarna in groepshuisvesting uit een trog. Hiervoor is een Moelke Taxa aangeschaft die de koude melk uit de tank pasteuriseert en vervolgens weer afkoelt tot de juiste drinktemperatuur met een tijd klok, zodat het klaarstaat op gezette tijden en met een meter voor het voeren waardoor het makkelijk werken is. Door het voeren van de koemelk hebben ze het apparaat in een half jaar terugverdiend. En na het quotumtijdperk kan het gebruikt worden voor kunstmelk als ze dat zouden willen.

André Katers (midden) geeft uitleg over zijn bedrijfsvoering.

De koeienstal heeft een roostervloer en zand in de boxen. De put is 70 cm diep en met een speciaal voor deze stal ontworpen schuif wordt het zand de stal uitgeschoven. Zo ligt de staalkabel niet op de bodem maar op 40 cm hoogte waardoor deze niet slijt. Eenmaal buiten komen de mest en het zand in de silo, die af en toe leeggemaakt moet worden met een bobcat en kraan. De boxlengte voldoet nu al niet meer aan de norm. Het dubbele boxdek is 5,30 meter, waar 5,70 meter geëist wordt. Hier kan André zich echt over opwinden. "Ze kunnen beter verplichten dat de boxbedekking zacht moet zijn", zegt hij. "Dat is goed voor het koecomfort, met 5.30 m hebben de koeien ruimte genoeg." Dit kunnen wij alleen maar beamen. "We zouden veel meer onze belangen moeten behartigen, zodat zulke regels niet ontstaan", vindt hij. "Maar ik wil er ook

niet gaan zitten", schetst hij gelijk het probleem.

Als je koeien veel wil laten geven, moet je er ook wat in stoppen. Nou dat gebeurt hier wel. Dit bedrijf is sinds mei 2013 één van de tien testbedrijven voor compact voeren van de wetenschapper Niels Bastian Kristensen van het agrarisch kenniscentrum Aarhus. Alle krachtvoerachtigen worden een halve dag in water geweekt, dan wordt de kuil, die dit jaar als proef op 10 mm gehakseld is, 15 minuten gemengd. Daarna de maïs erbij en nog 20 minuten mengen. Dit kost 15.000 Kronen, ongeveer 2.000 euro extra aan brandstof per jaar. Met de 36 kuub voerwagen wordt aan alle melkkoeien één keer per dag hetzelfde rantsoen gevoerd. In de voerwagen zijn extra hoekjes gelast, zodat nergens voer blijft zitten wat niet meegemengd wordt. Ook zijn er magneten aangebracht voor eventuele stukjes ijzer. We klimmen in de voerwagen en André geeft mij kleine stukjes ijzer die aan de magneet kleven. Eenmaal weer buiten vraagt hij bezorgd of ik de stukjes ijzer nog wel heb. Ook hier wordt niets aan het toeval overgelaten.

Het rantsoen ziet er als volgt uit:
1400 liter water
120 kg geplette gerst
900 kg soda tarwe 70% ds (ontsloten met natronloog)
600 kg raps kager (raapschroot waar nog 12% olie in zit)
725 kg soja
3.300 kg kuil 37% ds (gras met rode klaver)
6.600 kg maïs 33% ds

Daarnaast krijgen de koeien in de robot nog maximaal 3,25 kg krachtvoer en 3,25 kg geplette gerst. Voor het pletten van de gerst heeft André een gebruikte pletter gekocht, die zichzelf alweer heeft terugverdiend. Voor de gerst en tarwe is hij niet helemaal zelfvoorzienend, er wordt dus ook nog aangekocht. De eerste 60 dagen van de lactatie krijgen de koeien in de robot ook nog 0,3 liter propyleenglycol.

Er wordt dus veel krachtvoer gevoerd, als je alles optelt, kom je aan 14 kg per

koe. 14 kg per 45 liter is 31 kg per 100 liter. Met dit systeem krijgen de oudmelkte koeien ook veel krachtvoer en blijven ze tot droogzetten veel melk geven. Er is nu een koe die volgende week droog moet en nog 50 liter geeft. In Nederland vraagt de bank naar de krachtvoerkosten. In Denemarken vraagt de bank naar hoeveel liter je per koe melkt. De stal is duur geeft André aan, dus moet er zoveel mogelijk per koeplaats geproduceerd worden. Het valt op dat er helemaal geen structuur gevoerd wordt. Stro in het rantsoen is alleen voor de fouten die je gemaakt heb, vind André. Met compact voeren vreten alle koeien het voer zoals je het bedacht heb, ze kunnen niet meer selecteren.

De stal biedt ruimte aan 300 koeien.

Hoe zit het op dit bedrijf met de fokkerij? De koeien zien er best uit, heel veel uniformiteit en zeer functioneel. Er wordt nu 10 jaar met Triple-A gewerkt, dat is net zolang als Joost van der Horst in Denemarken actief is. Door de omvang van het bedrijf kennen Hannele en André de afstamming van de koeien niet uit hun hoofd. „Als we willen weten wat de vader van een koe is, dan zoeken we het op, maar zijn we het morgen ook weer vergeten. We hebben wel interesse in de fokkerij, maar kunnen niet alles onthouden.” Het vaderbeeld is heel divers, er lopen dochters van Starleader, Woodstock, Principal, Virzil, Kian, D-Mason, Torrer en D-Limbo. Dit bevestigt maar weer dat je ook een uniforme veestapel kunt fokken met veel verschillende stieren.

Nu wordt er geïnsemineerd met Big Winner, Twist, Climax en een klein beetje genomics stieren. "Maar alleen als ze een Triple-A-code hebben." Waarom werken ze met Triple-A? "Omdat het zo lekker simpel is. Met lineair gebruikte je soms een super benenstier en dan kreeg je nog dochters met slechte benen. Nu hebben we veel minder teleurstellingen. Het is voor ons echt een helping-tool, we kunnen het zelf niet zien wat voor soort stier er op moet, daarom doen we het." En de resultaten zijn goed, elk jaar zijn er wel 50 vaarzen over om voor export verkocht te worden, terwijl er ook nog 50 Belgische Blauwe geboren worden. Wij hebben erg genoten van dit bezoek en wilden dit graag vertellen. Het is mooi

om te zien wat er haalbaar is als er met passie en gedrevenheid gewerkt wordt. We wensen Hannele en André nog heel veel succes en bedanken ze voor hun gastvrijheid.

Bedrijfsgegevens.

110 ha maïs
80 ha gras klaver
25 ha natuurland
15 ha luzerne
30 ha graan

Er is één vaste medewerker op het bedrijf. Het meeste landwerk doen André en Hannele zelf.

Johan van Houwelingen

Deze dochter van eigen stier Niels (Aerostar x Anne Jan x Sunny Boy) is van oud bestuurslid Aldert van der Spek, Denemarken. Ze heeft inmiddels 110.000 kg melk gegeven met 3.60% eiwit en heeft vier beste dochters op het bedrijf lopen die het ook allemaal bovengemiddeld doen.